

Příloha C1

VYMEZENÍ ÚSES NA ÚZEMÍ OBCE ČERNOLICE

PODKLAD PRO ZAPRACOVÁNÍ DO ÚP ČERNOLICE

Praha 03/2009

Objednatel:

Ing. Arch. Milan Salaba

Zhotovitel:

U-24 s.r.o., ateliér pro urbanismus a územní plánování

Perucká 11a, 120 00, Praha 2

Prokurista: Ing. Vladimír Mackovič

IČO: 43870538

DIČ: CZ43870538

Zpracovatelé: Ing. Michaela Tlustá, Ing. Vladimír Mackovič

Obsah

1.	Základní údaje o území.....	3
1.1	Biogeografie, fyto geografie, potenciální vegetace	4
1.2	Ochrana přírody a krajiny.....	5
1.3	Koeficient ekologické stability	6
2	Systém ekologické stability.....	7
2.1	Základní pojmy	7
2.2	Analýza podkladů	8
2.3	Zjištěné problémy a nedostatky	9
2.4	Návrh vymezení územního systému ekologické stability	11
2.4.1	Nadregionální a regionální úroveň ÚSES	11
2.4.2	Lokální úroveň ÚSES	11
2.5	Významné krajinné prvky, interakční prvky	13
3	Funkční a základní prostorová koncepce uspořádání krajiny	14
3.1	Zastavitelné plochy a uspořádání krajiny	15
	Seznam použitých zkratk	18
	Prameny a literatura	19

Příloha: Funkční a základní prostorová koncepce uspořádání krajiny
Návrh vymezení ÚSES

1. Základní údaje o území

Údaje o území z ÚHDP:

Správní území obce Černolice je totožné s katastrálním územím Černolice, které má dále uvedenou strukturu druhů pozemků:

Lesní půda (ha)	111,8
Orná půda (ha)	108,0
Ovocné sady (ha)	4,8
Vodní plochy (ha)	0,6
Zahrady (ha)	20,2
Zemědělská půda (ha)	171,4
Trvalé travní porosty (ha)	38,3
Zastavěné plochy (ha)	6,0
Ostatní plochy (ha)	28,4
Celková výměra katastrálního území (ha)	318,0

Zdroj: ČÚZK, ÚHDP Středočeský kraj, 2007

Obr. 1 Mapa širších vztahů. Cestní síť, ať už pro pěší turistiku nebo cykloturistiku, je rozvinutá. Územím procházejí žlutá a červená turistická stezka a červený okruh cyklistické trasy.

(zdroj: <http://www.mnisecko.cz>)

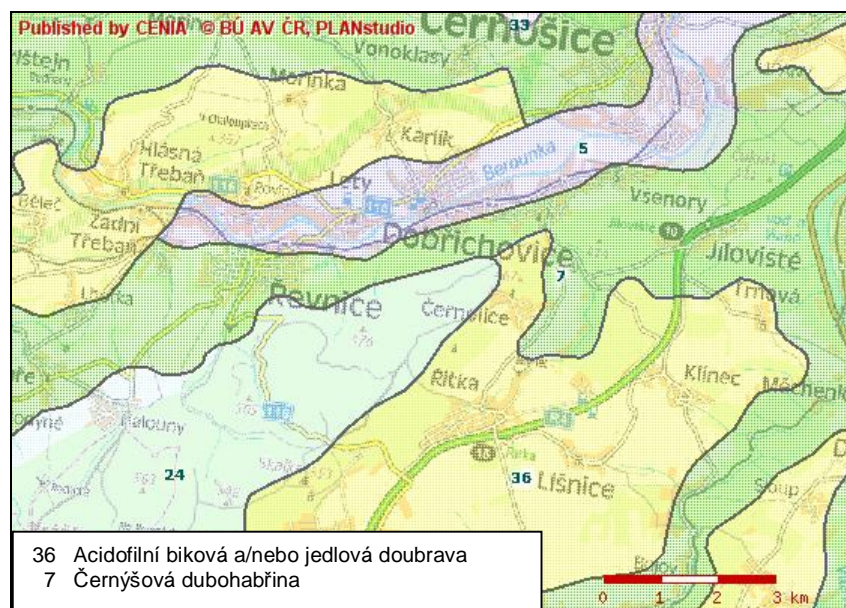
1.1 Biogeografie, fytoogeografie, potenciální vegetace

Černolice patří podle biogeografického členění (Culek, 2000) do podprovincie Hercynské, leží na rozhraní bioregionu 1.20 Slapského a 1.44 Brdského. Na území se vyskytují následující biochory¹:

- 3ST (Svahy na křemencích)
- 3BM (Rozřezané plošiny na drobách v suché oblasti)
- 3UM (Výrazná údolí v drobách)
- 4BT (Rozřezané plošiny na křemencích)

Dle členění potenciální vegetace (Neuhäuslová a kol., 2001) se v území vyskytují následující typy potenciální vegetace:

- Acidofilní biková a/nebo jedlová doubrava (*Luzulo albidae-Quercetum petraeae*, *Abieti- Quercetum*). V zastoupení dřevin dominuje dub zimní, v příměsi se vyskytuje bříza, habr, buk, jeřáb a na sušších stanovištích borovice. V podrostech se hojně vyskytuje bika, brusnice, kostřava a kručinka.
- Černýšová dubohabřina (*Melampyro nemorosi-Carpinetum*), kde hlavními dřevinami jsou dub zimní a habr, s častou příměsí lípy, dubu letního, jasanu a javoru. Ve vyšších nebo inverzních polohách se objevuje také buk lesní a jedle bělokorá. Keřové patro se vyskytuje pouze v prosvětlených polohách. Bylinné patro je tvořené převážně mezofilními druhy bylin, se zastoupením především jaterníku podléšky, svízele lesního, zvonku, hrachoru, černýše, kopytníku.

Obr. 2 Mapa potenciální přirozené vegetace (zdroj: <http://geoportal.cenia.cz>)

¹ „Biochora je vyšší typologická jednotka členění území bioregionu. Má heterogenní ráz, vyznačuje se svébytným zastoupením, uspořádáním, kontrastností a složitostí kombinace skupin typů geobiocénů. Vlastnosti jsou podmíněny kombinací vegetačního stúpně, substrátu a reliéfu.“ (Culek a kol., 2003)

1.2 Ochrana přírody a krajiny

V řešeném území se nachází maloplošné zvláště chráněné území - přírodní památka Černolické skály (nazývané také Čertovy skály). Chráněným útvarem je skalní masív tvořený silurskými a ordovickými křemenci. Černolické skály jsou jedním z nejstarších horolezeckých terénů v Čechách.

kód:	2248
název:	Černolické skály
rozloha:	2,2178 ha
příslušný orgán ochrany přírody:	Krajský úřad Středočeského kraje
odborné pracoviště ochrany přírody:	ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
předmět ochrany:	významný geomorfologický útvar
číslo parcely:	299/16 (KN)
druh pozemku:	ostatní plocha
vyhlášovací dokumentace:	nařízení Okresního úřadu Praha – západ ze dne 19.12.2002

Na území obce nejsou vyhlášeny památné stromy ani zde nejsou evidovány lokality s výskytem zvláště chráněných druhů nebo nerostů.

Obr. 3 Ochrana přírody a krajiny
(zdroj: Studie územních systémů ekologické stability – ÚSES, U-24, 2009)

1.3 Koeficient ekologické stability

Koeficient ekologické stability (KES) byl stanoven podle vzorce Míchala (1985), který vychází z podílu stabilních a nestabilních druhů pozemků, respektive ekosystémů, které na nich mohou existovat. Pro výpočet byly použity úhrnné hodnoty druhů pozemků uvedené v databázi ČÚZK z roku 2007.

Za **stabilní** plochy jsou podle této metodiky považovány:

Lesní pozemky, trvalé travní porosty, vodní plochy a toky, sady, zahrada, vinice, část položky ostatní plochy (v tomto výpočtu zahrnuty z položky **Ostatní plochy**: plantáž dřevin, zeleň, sportoviště a rekreační plocha, hřbitovy, kulturní a osvětová plocha, neplodná půda)

Za **nestabilní** plochy se považují:

orná půda, zastavěné plochy, chmelnice, část položky ostatní plochy (v tomto výpočtu jsou zahrnuty z položky **Ostatní plochy**: dráha, dálnice, silnice, ostatní komunikace, ostatní dopravní plocha, manipulační plocha, dobývací prostor, skládka, jiná plocha, neurčeno).

Výsledný koeficient určuje ekologickou stabilitu podle následující tabulky.

Rozmezí KES	Charakteristika
$KES \leq 0,10$	Území (krajina) s maximálním narušením přírodních struktur
$0,1 < KES \leq 0,3$	Území (krajina) se zřetelným narušením přírodních struktur
$0,3 < KES \leq 1$	Území (krajina) intenzivně využívané
$1 < KES < 3$	Území (krajina) relativně vyvážené
$KES \geq 3$	Území (krajina) přírodní a přírodě blízké

Koeficient ekologické stability .....KES

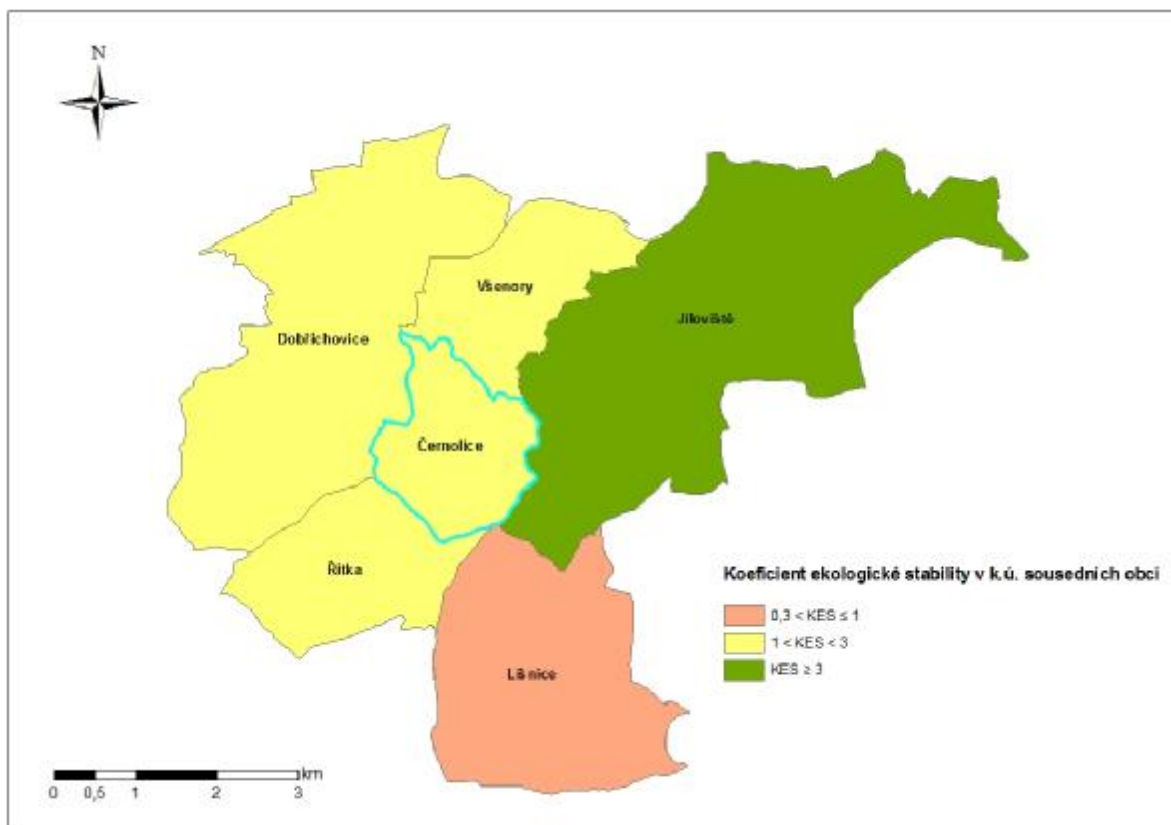
Stabilní plochy.....S.....190,7 ha

Nestabilní plochy ...N.....127,4 ha

$$KES = S/N = 1,5$$

Koeficient ekologické stability pro správní území obce Černolice je roven 1,5. Území tedy představuje **krajinu relativně vyváženou**.

Koeficient ekologické stability vyhodnocený pro k.ú. sousedních obcí ukazuje na převažující zastoupení stabilních ploch. Pouze na k.ú. obce Líšnice dosahuje KES hodnoty nižší než 1, svědčící o intenzivněji využívané krajině.

Obr. 4 Analýza ekologické stability území v katastrech sousedních obcí

2 Systém ekologické stability

2.1 Základní pojmy

Definice ÚSES je obsažena v §3 zákona č. 114/1992 SB. O ochraně přírody a krajiny: „..... „vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu.“

Systém je tvořen jednotlivými skladebnými prvky. Jsou jimi biocentra, biokoridory a interakční prvky. ÚSES se vymezuje ve 3 základních úrovních a to nadregionální, regionální a lokální (místní).

Jednotlivé skladebné prvky ÚSES definuje Maděra (2005):

Biocentrum (BC) je biotop nebo soubor biotopů, který svým stavem a velikostí umožňuje trvalou existenci přirozeného či pozměněného, avšak přírodě blízkého ekosystému.

Biokoridor (BK) je významný segment krajiny, který propojuje biocentra a umožňuje migraci, šíření a vzájemné kontakty organismů. Biokoridory nemusí umožňovat trvalou existenci všech druhů organismů zastoupených společenstev.

Interakční prvky (IP) jsou skladebnými částmi ÚSES na lokální úrovni. Jsou to ekologicky významné krajinné prvky a ekologicky významná liniová společenstva, vytvářející existenční podmínky rostlinám a živočichům, významně ovlivňujícím fungování ekosystémů kulturní krajiny.

2.2 Analýza podkladů

Základními podklady pro vymezení systému ekologické stability ve správním území obce Černolice byly:

- Okresní generel ÚSES Praha–západ v digitální podobě (dále jen „generel“),
- Studie územních systémů ekologické stability–ÚSES ve Středočeském kraji,
- Územně analytické podklady ORP Černošice v digitální podobě,
- digitální mapa bonitovaných půdně ekologických jednotek,
- digitální mapa biotopů a
- územní plány sousedních obcí:
  - Dobřichovice, 1996, Ing. arch. Vodrážka Petr
  - Jíloviště, 1994, Ing. arch. Mejsnarová Jitka
  - Líšnice, 2003, Ing. arch. Petr Starčevič
  - Řitka, 1999, Ing. arch. Petr Starčevič
  - Všenory, 1997, Ing. arch. Poláčková Vlasta

Územně analytické podklady ORP Černošice pojednávají ÚSES ve dvou rovinách – obsahují část závaznou - prvky ÚSES vymezené v územních plánech obcí, a část, ve které jsou zbývající prvky převzaty z generelu ÚSES (jejich vymezení bude upřesněno při zpracování územních plánů dotčených obcí).

Kvůli návaznosti systému ekologické stability na okolí bylo nezbytné posoudit vazbu na prvky ÚSES, které jsou vymezeny na území sousedních obcí. V územních plánech sousedních obcí byly proto vyhledány prvky hraničící s řešeným územím nebo ty, které jsou v blízkosti. Pokud prvky ÚSES doposud nebyly do ÚP obcí zapracovány, byl jako výchozí podklad pro vymezení územního systému ekologické stability použit generel ÚSES. Označení skladebných prvků vychází z označení struktury ÚSES v generelu.

Tyto prvky jsou:

k.ú.	Označení v ÚP obce	Poznámka	Zdroj
Jíloviště	LBK 99	BK je dle ÚAP trasován podél katastrální hranice obce Jíloviště, do k.ú. Černolic nezasahuje	ÚP
	LBC 117	BC leží při katastrální hranici obcí, do k.ú. Černolic nezasahuje	ÚP
Řitka	LBK 100	BK je ukončen na hranici k.ú. Řitky	ÚP
	LBC 118	BC leží mimo řešené území	ÚP
Dobřichovice	LBK 102	BK prochází k.ú. Dobřichovic i Černolic	Generel
	LBC 114	BC leží mimo řešené území	ÚP

LBK lokální biokoridor; LBC lokální biocentrum; BK biokoridor; BC biocentrum; ÚP územní plán

2.3 Zjištěné problémy a nedostatky

Porovnáním struktury územního systému ekologické stability zpracovaného v územních plánech vyvstává problém v návaznosti biokoridorů na správních hranicích obcí. Konkrétně se jedná o úsek **biokoridoru (LBK 100)**, který vychází z **biocentra** s označením **LBC 118** na k.ú. obce Řitka. Toto biocentrum bylo oproti generelu výrazně zmenšeno (původně přesahovalo do k.ú. Černolice), čímž došlo k narušení návaznosti na síť ÚSES v řešeném území. **LBK 100** je z biocentra vyveden ke katastrální hranici, kde tak dochází ke křížení tras biokoridorů. Význam biokoridoru spočívá v tom, že mezi sebou propojuje sousední biocentra a z oddělených biocenter vytváří síť. Vložení dalšího biocentra na k.ú. Černolice do prostoru křížení tras zmíněných biokoridorů není vzhledem k malé délce úseku **LBK 100** logické.

Tento problém bude třeba řešit v rámci zpracování dalších etap územního plánu Řitka. Za nejpříjemnější řešení lze považovat posunutí **LBC 118** na hranici s obcí Černolice, případně rozšíření dle původního vymezení generelem (viz obr. 6). Argumentovat lze tím, že podmínky prostředí toto umožňují, neboť se v dané lokalitě, dle mapy biotopů, nachází společenstva hercynských dubohabřin (L3.1), mezofilní bylinné lemy (T4.2), vysoké mezofilní a xerofilní křoviny (K3).

Je také možné zvážit variantu, ve které by byl **LBK 103a** propojen s **LBC 118** vymezeným v ÚP a **LBK 100** by tak mohl být plynule trasován přes řešené území do **LBC 117** v k.ú. Jíloviště (viz obr. 7).

Druhá nesrovnalost se vyskytuje na k.ú. Jíloviště, vlastního řešeného území se nedotýká. Z generelu vyplývá, že původní **LBK 99** spojovalo **LBC 117** s **RBC 1400**. V rámci upřesnění regionální úrovně ÚSES ve Studii územních systémů ekologické stability (U24, 2009) bylo **RBC 1400** (v generelu označeno jako RBC 13) zmenšeno. Tím se ovšem vytratila návaznost - biokoridor nedosahuje žádného biocentra. Tuto situaci bude opět nutné řešit v rámci zpracování dalších etap územních plánů.

Obr. 5 Návrh vymezení ÚSES. Na hranici obcí Řitka a Černolice dochází v důsledku zmenšení velikosti plochy LBC 118 oproti generelu k narušení návaznosti prvků ÚSES.

Obr. 6 Zákres řešení problému návaznosti sítě ÚSES na katastrální hranici za předpokladu, že by plocha LBC 118 byla rozšířena do původní podoby vymezené generelem.

Obr. 7 Zákres řešení problému návaznosti sítě ÚSES na katastrální hranici – 2. varianta. LBK 103 je vyveden z k.ú. Černolice a propojen s LBC 118 na k.ú. Řitka.

2.4 Návrh vymezení územního systému ekologické stability

Na základě terénního průzkumu, jehož cílem bylo detailněji se seznámit s územím a vytipovat ekologicky a krajinářsky hodnotnější segmenty krajiny, analýzy podkladů a metodického postupu projektování systému ekologické stability byl sestaven návrh lokální sítě systému ekologické stability.

Návrh vychází z analýzy výše uvedených podkladů a zohledňuje situaci danou územními plány sousedních obcí. Řeší zjištěné nedostatky a střety ÚSES a snaží se dosáhnout návaznosti na již existující síť ÚSES lokální i regionální úrovně zapracovanou v ÚP obcí.

Na základě minimálních prostorových parametrů vzdáleností biocenter jednotlivých společenstev bylo vyhodnoceno dodržení této vzdálenosti na všech osách biokoridorů. Cílem bylo dosáhnout úsporného řešení, které se co nejvíce blíží minimálním prostorovým parametrům, určeným metodikou pro projektování ÚSES.

Technicky jsou skladebné prvky ÚSES zakresleny nad katastrální mapou v polygonech. Jednotlivým polygonům je přiřazeno označení, odpovídající identifikaci v generelu (lokální úroveň ÚSES) a ve Studii územních systémů ekologické stability (nadregionální a regionální úroveň ÚSES). Při zpřesnění prvku je doplněn k příslušnému označení index **a**. Hranice jednotlivých prvků byly vedeny pokud možno po hranicích celých pozemků. Proto v některých případech biocentra a biokoridory přesahují minimální výměry. V případech, kde takovéto vedení po hranici pozemku možné nebylo (z důvodu rozlehlosti pozemku), byla do ÚSES zahrnuta pouze část pozemku.

2.4.1 Nadregionální a regionální úroveň ÚSES

Severní částí řešeného území prochází nadregionální biokoridor **NRBK 56** (Karlštejn, Koda – K59). Celé řešené území leží v jeho ochranném pásmu, které je vymezeno ve Studii územních systémů ekologické stability-ÚSES, zpracované Atelierem U-24, 2009. Vymezení tohoto biokoridoru bylo v této práci dále prostorově zpřesněno a doplněno o vložená lokální biocentra tak, aby se jednalo o složený biokoridor ve smyslu příslušné metodiky pro vymezení ÚSES. **Biocentrum**, v generelu označené jako **LBC 115**, bylo nahrazeno dvěma novými biocentry s označením **115.1** a **115.2**. Tato biocentra byla vložena do **NRBK 56** tak, aby byla zachována minimální vzdálenost mezilehlých biocenter umístěných v trase **NRBK** vyplývající ze vzdálenosti umístění **RBC**. V nově navržených biocentrech se vyskytují stejná společenstva jako v původním, převažuje zde biotop suchých acidofilních doubrav.

Regionální ÚSES do řešeného území nezasahuje.

2.4.2 Lokální úroveň ÚSES

Biocentrum 116a bylo oproti generelu zpřesněno, zmenšeno a přizpůsobeno parcelaci pozemků. Jedná se o střídavě zvlněný terén vymezený na biotopu střídavě vlhkých bezkolencových luk (T1.9) a mezofilních ovsíkových luk (T1.1). V území se nachází ochranné pásmo zdroje podzemní vody 1. a 2. stupně.

Biokoridor 100a je veden údolím Všenorského potoka, břehovými porosty a lesním porostem na svazích. Kopíruje katastrální hranici a propojuje **LBC 118** v k.ú. Řitka s **LBC 117** na k.ú. Jíloviště. Problém návaznosti BK na síť ÚSES vymezenou územním plánem obce Řitka je popsán výše.

Biokoridor 102a propojuje **LBC 116a** s **LBC 114**, které se nachází v k.ú. Dobřichovice. Úsek biokoridoru procházející územím Černolic byl upřesněn a na katastrální hranici napojen na trasu BK vymezeného generelem.

Trasa **biokoridoru 103a** je vedena pásem vysokých mezofilních a xerofilních křovin. Osu BK tvoří katastrální hranice mezi obcemi Černolice a Řitka. Jeho trasa je ukončena v místě, kde bylo generelem vymezeno **LBC 118**. Vyskytuje se zde problém v návaznosti, který je popsán a řešen v kapitole „Zjištěné problémy a nedostatky“.

Řešení ÚSES v návrhu ÚP Černolice předpokládá variantu, že LBC 118 bude vymezeno až na hranici obcí Černolice a Řitka.

Charakteristika vymezených prvků ÚSES na k.ú. Černolice

Označení	Popis biotopů	Návrh opatření	Výměra/délka	Pozemky v k.ú. Černolice
LBC 115.1	L7.1 - suché acidofilní doubravy X9A - lesní kultury s nepůvodními jehličnatými dřevinami		4,0 ha	299/1
LBC 115.2	L7.1 - suché acidofilní doubravy		4,3 ha	299/1
LBC 116a	T1.9 - střídavě vlhké bezkolencové louky T1.1 - mezofilní ovsíkové louky	Kosení, zachování liniových společenstev	5,1 ha	100/1, 110/1, 110/2, 113, 118/1, 118/2, 122/1, 123, 140/1, 317/1, 48/7
LBK 100a	L3.1 – hercynské dubohabřiny		782 m	107, 213/1, 213/7, 215/5, 216, 217/1, 218/1, 218/2
LBK 102a	L7.1 - suché acidofilní doubravy T1.1 - mezofilní ovsíkové louky	Podpora listnatých dřevin, pravidelné kosení luk	663 m	138, 140/1, 314 část vede mimo řešené území
LBK 103a	K3 – vysoké mezofilní a xerofilní křoviny	Zachování liniových společenstev	842 m	140/1, 156/1, 156/4, 156/5, 157/1, 157/2, 164/2, 169, 175, 176, 183, 190/1, 190/2, 317/1, 328/1
NRBK 56 <i>Název:</i> Karlštejn, Koda – K59	L7.1 - suché acidofilní doubravy X9A - lesní kultury s nepůvodními jehličnatými dřevinami		629 m + 109 m	299/1

2.5 Významné krajinné prvky, interakční prvky

V okresním generelu ÚSES Praha – západ jsou na území Černolic vyznačeny níže uvedené významné krajinné prvky. Nejedná se o „registrované VKP“, ale jen o návrhy k registraci. Vymezení VKP vychází z mapování krajiny, které se uskutečnilo v roce 1995. Tyto návrhy byly posléze generelem převzaty.

prvek	název	k.ú.	charakteristika	ohrožení
VKP 162	Čertovy skály u Černolic	Černolice	Zarůstající skalní útvar nad obcí Černolice, na S okraji zarůstající louky a rozpadající se sady, v SV části intenzivní louky	Sukcese, snižování druhové diverzity, táboření, rekreace
VKP 163	Mokřiny s jezírkem	Černolice	Mokřad, navazující ruderalizované louky a lada	Sukcese, nekosení degradace
VKP 164	Černolice	Černolice	Zahrada s parkovou úpravou, jezírkem a kvalitními dřevinami	
VKP 165	Za štěpníci	Černolice, Řitka	Pole na JV svahu dělená polními cestami s křovinami a dřevinami, lada, Všenorský potok s pobřežní vegetací	Ruderalizace, smyv z polí

Registraci VKP (podle § 6 zákona a § 7 vyhlášky č. 395/1992 Sb. k tomuto zákonu, dále jen vyhláška) provádějí příslušné orgány ochrany přírody (tj. obce s pověřeným obecním úřadem) vydáním rozhodnutí o jeho registraci.

V případě Černolic je obcí s pověřeným obecním úřadem Mníšek pod Brdy, který dosud žádný navržený prvek nezaregistroval. Část ploch VKP navržených k registraci tvoří významné krajinné prvky ze zákona (údolní nivy, lesy, rybníky, vodní toky) a tím už je i dána jejich ochrana. Registrací by byla zajištěna jednotná ochrana souvisle vymezených ploch VKP.

V generelu bylo v řešeném území vyznačeno také několik **interakčních prvků**. Veskrze se jedná o liniová společenstva doprovázející vodní tok či polní cestu. Významné krajinné prvky a interakční prvky byly pro účely zpracování ÚP převzaty z okresního generelu a v plošném rozsahu uzpůsobeny v souladu s parcelací pozemků a vymezením biotopů. Jeden z interakčních prvků se nacházel v lokalitě, kde již stojí zástavba, a z tohoto důvodu byl vypuštěn. Upřesnění prvků bylo provedeno pouze v minimální míře, neboť zkoumání důvodu pro vymezení rozsahu jednotlivých prvků není úkolem ÚP. Vzhledem k tomu, že VKP byly navrženy k registraci na základě podkladů z roku 1995, bylo by účelné tyto podklady aktualizovat a rozsah prvků před jejich registrací prověřit.

Pro zlepšování funkcí ekosystémů niv toků je důležité věnovat patřičnou pozornost protierozním opatřením, zřizování vsakovacích pásů a zatravňování mezí s terénními úpravami. Je třeba udržovat dostatek mimolesní zeleně, zejména remízků, nahrazovat staré odumírající dřeviny ve stromoradiích podél cest a dosazovat solitérní stromy na rozcestích či jiných vhodných lokalitách. Většinu těchto požadavků lze transformovat v ÚP do typů ploch s rozdílným způsobem využití (jako limity jejich využití či doporučení pro lokalizaci krajinných opatření ve veřejném zájmu).

Obr. 8 Významné krajinné prvky (VKP) navržené k registraci a interakční prvky (IP)

3 Funkční a základní prostorová koncepce uspořádání krajiny

Členění ploch dle vyhl. 501/2006, Hlava II.

Dle vyhlášky 501/2006, Hlava II. jsou pro krajinu řešeného území navrženy následující plochy s rozdílným způsobem využití (§3, odst. 2, a):

- plochy přírodní
- plochy lesní
- plochy zemědělské
- plochy smíšené nezastavěného území

• Návrh plochy přírodní

Plocha přírodní v severní části řešeného území byla vymezena za účelem zajištění územní ochrany podmínek pro existenci a vývoj organismů ve vymezených prvcích ÚSES. Zahrnuje pozemky nově vymezených biocenter 115.1 a 115.2, pozemky nadregionálního biokoridoru a prostor přírodní památky Černolické skály. Plocha začleňuje i lesní porosty, navazující na urbanizovanou část obce a tím tak vytváří souvislý chráněný pás zeleně, přirozeně přecházející do ostatní krajiny.

• Návrh plochy lesní

Plochy lesní zahrnují zejména pozemky určené k plnění funkcí lesa. Na území obce se lesní porosty vyskytují v severní a severozápadní části katastru (jedná se o lesy smíšeného charakteru). Okrajově je řešené území lemováno lesy rovněž na východě (údolí Všenorského

potoka). Mimo hospodářskou základnu (většina lesů v řešeném území) plní lesní porosty v návaznosti na hl. m. Prahu i důležitou funkci rekreační.

V lesích vyhlášených jako kategorie lesů ochranných a lesů zvláštního určení by měly být uplatňovány specifické způsoby hospodaření zaměřené na podporu funkce či skupiny funkcí, na které společnost deklaruje zvýšené nároky.

- **Návrh plochy smíšené nezastavěného území**

Navržené plochy z hlediska využití území zahrnují ve stávajícím stavu především TTP, ornou půdu, lesní lemy, plochy některých lokálních prvků ÚSES včetně interakčních prvků, případně VKP navržených k registraci.

Smyslem vymezení smíšených ploch je zajištění pozvolné přechodové zóny mezi sídlem a krajinou, celkové začlenění sídla do obrazu krajiny, posílení retenční funkce území, stabilizace polyfunkčního využití vybraných segmentů krajiny (pro funkce jako jsou krajinně ekologická, rekreační, nevelkovýrobní zemědělská produkce apod.) Jednou z podmínek vytvoření pozvolných a strukturovaných přechodů do krajiny je ponechání mezních pruhů na kontaktu funkčních ploch.

Přípustné využití: sady, zahrady, mobiliář pro každodenní rekreaci (drobná zahradní a krajinářská architektura), veřejně přístupné účelové komunikace, výsadba solitérních dřevin, rozšiřování stávajících lesních porostů, stávající formy zemědělského a rekreačního využití bez zvyšování jejich intenzity.

- **Návrh plochy zemědělské**

Návrh ploch vychází z ucelenosti území a směřuje k podtržení celkového krajinného rázu. Zemědělské plochy lze rozlišit na čistě monofunkční a plochy výhledově strukturované, které by měly mít větší zastoupení krajinné zeleně nebo TTP. Zemědělské plochy jsou vymezeny s ohledem např. na blízkost vodního toku a potenciálně zamokřené plochy, svažitost pozemků, pohledovou exponovanost území apod. Na kontaktu jednotlivých zemědělských ploch je žádoucí zachovat či vytvořit linie nelesní vegetace, které území plošně a prostorově strukturují a významně podporují přirozenou retenci krajiny. Zelené pásy hraničící s vodotečí by měly vytvořit pozvolný přechod mezi ornou plochou a vodním tokem tak, aby nedocházelo k přímému kontaktu koryta toku a pole (též možnosti výsadby břehových porostů).

Přípustné využití: hospodaření na zemědělských pozemcích, výsadba ovocných stromů podél cest, opatření zvyšující retenci území, krajinářská a protierozní opatření, výstavba víceúčelových veřejně přístupných komunikací, dočasné stavby pro hospodaření na ZPF.

3.1 Zastavitelné plochy a uspořádání krajiny

Záměr č. 10

Uvažovaná výstavba ucelené skupiny rodinných domů pod Novým dvorem (východně od silnice směr Všenory) využívá pozemky v současné době v izolované poloze vůči sídlu. Lokalita je od urbanizované části obce oddělena silnicí vedoucí do Všenor a z druhé strany je obklopena lesem (do 50 m od kraje lesa se vyjadřuje orgán státní správy lesů – tato vzdálenost je chápána jako ochranné pásmo lesa). Od okraje lesa se území postupně svažuje k údolní nivě Všenorského potoka (obr. 9). Tato oblast je pohledově exponovaná zejména z vyhlídky

na vrcholu Černolických skal. Z hlediska ochrany stávajících krajinářských hodnot a vazeb sídla na krajinu není tato lokalita pro daný záměr zcela příhodná.

Záměr výstavby je podložen urbanistickou studií s komplexním urbanistickým řešením, které předpokládá výstavbu mateřské školy a popř. další veřejnou vybavenost. Vzhledem k tomu, že v obci dosud nejsou žádná zařízení občanského vybavení (školy, zdravotnictví, sociální služby, stravování), je třeba zvážit mimo krajinářského hlediska i veřejný zájem o další pilíře udržitelného rozvoje obce (sociální, hospodářský). Izolovaná poloha vůči sídlu je kompenzována logickou návazností na inženýrské sítě (stavba kanalizace s napojením na systém obce Všenory a ČOV Dobřichovice je již v realizaci). ÚP vymezil rezervu, která stávající sídlo propojuje se zastavitelnou plochou, určenou pro tento záměr.

Na základě posouzení stavu druhové skladby dřevin rostoucích na mezi, která protíná řešený prostor, lze zkonstatovat, že ze sadovnického hlediska tyto dřeviny nemají vysokou hodnotu. Jedná se převážně o stromy jabloní, které jsou již přestálé, pěstebními zásahy neudržované a mnohdy rozlámané (viz obr. 10). Jejich životaschopnost je nízká, v několika případech žádná. Občas se zde vyskytují nálety bezu a růže šípkové.

Vzhledem k tomu, že uvažovaná výstavba představuje poměrně velký celek, situovaný odděleně na „zelené louce“, bude velmi obtížné docílit jeho provázání s vlastním sídlem. Pro zapojení celku do krajiny je důležité zohlednit architektonickou vazbu na stávající zástavbu a plánovanou výstavbu podložit návrhem sadovnických a krajinářských úprav. Úpravy by měly lokalitu citlivě zasadit do rámce okolní krajiny a nahradit dřeviny, které by byly v důsledku výstavby odstraněny.

Obr. 9 Lokalita těsně navazuje na okraj lesních porostů

Obr. 10 Stav dřevin rostoucích na mezi

Záměr č. 23

Uvažovaná výstavba rodinných domů zaujímá lokalitu za Novým Dvorem, těsně navazující na území přírodní památky Černolické skály. Místní prostředí je charakteristické výskytem skupiny druhů mezofilních ovsíkových luk, osídlující často narušované a druhotně eutrofizované meze nebo příkopy podél silnic a bývalé úhory. Jedná se tedy o pozemky potenciálně ohrožené ruderalizací a následným zarůstáním. Záměr se dotýká VKP 162, který je navržen k registraci. Dokud nebude, například biologickým hodnocením, plocha VKP posouzena z hlediska její současné přírodovědné hodnoty, nelze z hlediska ochrany přírody a krajiny doporučit rozvoj sídla tímto směrem.

Severojižním směrem prochází územím trasa nadzemního vedení VN 110 kV, která do lokality uvažované výstavby částečně zasahuje svým ochranným pásmem. Trasa elektrického vedení zde vždy bude tvořit bariéru, která neumožní provázání sídla s uvažovanou výstavbou na opačné straně silnice (záměr č. 10).

Seznam použitých zkratk

ÚSES	územní systém ekologické stability
BK	biokoridor
BC	biocentrum
NBK	nadregionální biokoridor
RBK	regionální biokoridor
RBC	regionální biocentrum
LBK	lokální biokoridor
LBC	lokální biocentrum
VKP	významný krajinný prvek
IP	interakční prvek
ÚP	územní plán
ÚPD	územně plánovací dokumentace
ÚAP	územně analytické podklady

Prameny a literatura

Löw, J., a kol.: Rukověť projektanta místního územního systému ekologické stability, Doplněk, Brno 1995

Maděra, P., Zimová, E.: Metodické postupy projektování lokálního ÚSES, LDF MZLU Brno, 2005

Neuhäselová, Z., a kol.: Mapa potenciální přirozené vegetace ČR, Academia Praha, 2001

Zákon 114/1992 Sb. O ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů

ÚPD obce: Dobřichovice, 1996, Ing. arch. Vodrážka Petr
Jíloviště, 1994, Ing. arch. Mejstnarová Jitka
Líšnice, 2003, Ing. arch. Petr Starčevič
Řitka, 1999, Ing. arch. Petr Starčevič
Všenory, 1997, Ing. arch. Poláčková Vlasta

Územně analytické podklady ORP Černolice, 2008

Okresní generel ÚSES Praha – západ, v digitální podobě

Mapa biotopů, AOPK, v digitální podobě

Mapa BPEJ, v digitální podobě

Studie územního systému ekologické stability – ÚSES, U24, 2009

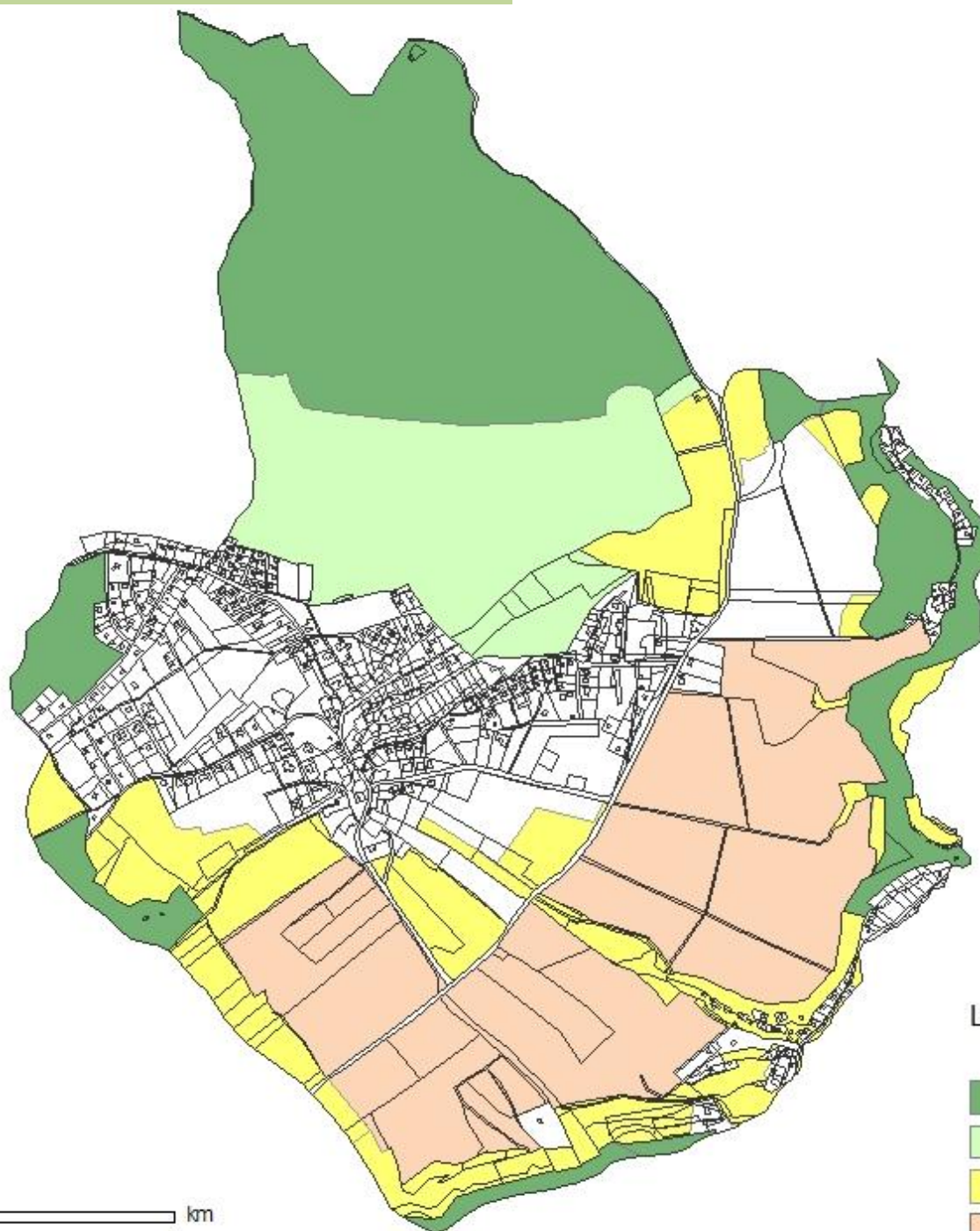
Letecké snímky ČR

Internetové zdroje:

www.geoportal.cenia.cz

www.nature.cz

www.kr-stredocesky.cz

Legenda

- PL - plochy lesní
- PP - plochy přírodní
- PSNÚ - plochy smíšené nezastavěného území
- PZ - plochy zemědělské

